

Dalslands klimat

Dalsland är ett visserligen litet, men vad vädret och klimatet beträffar ändå högst intressant landskap, något som förklaras av läget vid vårt "innanhav" Väneren och höjdskillnader på ca 250 m. I januari är medeltemperaturen -3° närmast Väneren och -4.5° vid Värmlandsgränsen i nordväst, vilket innebär att området har de kallaste vintrarna i Götaland. I juli är den $15-16^{\circ}$ i hela landskapet med de högsta värdena i trakten av Åmål. Den uppmätta årsnederbörden varierar från 700 mm vid Väneren till drygt 900 mm i sydväst.

AV HALDO VEDIN

Temperatur- och nederbördsrekord

Dalslands högsta temperatur, 34.5° , uppmättes i Åmål den 11 augusti 1975 under den kanske märkligaste värmeböljan i vårt land. Den lägsta temperaturen inträffade under den sällsynt bistra februarimånaden 1966, då Bredviken i Torrskog hade -38.3° den 9. De största dygnsnederbörderna i landskapet, 91 mm i Bäckefors den 28 juni 1927 och 88 mm i Håvrestrom den 13 oktober 1964, uppmättes i samband med att lågtryck från Centraleuropa rörde sig norrut till Sydsverige.

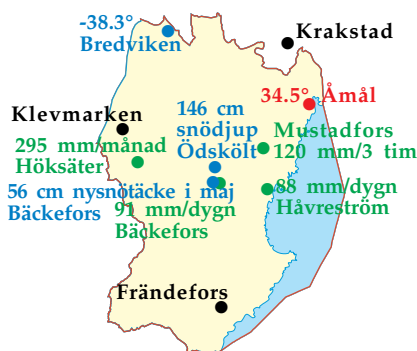
Lokalaskurar har dock gett betydligt större mängder. Den 23 juli 2002 fick exempelvis Mustadfors nära Dals Långed hela 120 mm på bara tre timmar enligt privat mätning. Den största månadsnederbörden är 295 mm i Höksäter i oktober 1967 – en riktig ovädersmånad. I landskapets sydöstra del komen betydande del av månadsnederbörden i samband med det värsta av dessa oväder, ett som gav orkanvindar i Sydsverige den 17.

Snöoväder

Som exempel på ett mycket tidigt snöfall kan nämnas att delar av landskapet kortvarigt var snötäckta redan den 27 september 1987. Även vid ovädet den 17 oktober 1967 kom nederbörden till stor del som snö i samband med hård nordostlig vind, varför stora delar av Dalsland hade ett snödjup på 1-3 dm på morgonen den 18. Vid nordostvindar medför för övrigt läget med Väneren i öster att landskapet kan bli utsatt för svåra snöoväder av den typ som ibland

förekommer längs ostkusten. Ibland är snödjupen verkligt imponerande och landskapet är det snöräkaste i Götaland. Allra mest snö rapporterades den 27 mars 1951, då Ödskölt hade 146 cm. Bara tre kilometer in på värmländskt område hade Krakstad i Svanskog samtidigt hela 165 cm, varför det är troligt att man haft ungefär lika mycket även på sina håll i Dalsland vid detta tillfälle. Närheten till Väneren förklarar också delvis de enorma snömängder som så sent på säsongen som den 30 april till 1 maj

1929 vräkte ner över Dalsland. Den 2 maj hade då Bäckefors ett nysnötäcke på hela 56 cm (se *Väder och Vatten* i april 2004). Så sent som den 10 maj 1999 hade också Klevmarken nordväst om Dals-Ed 30 cm snö enligt privata mätningar. In nästan hela Dalsland snöade det också så sent som den 12 juni 1981.

Dalslands väderextremer

Åskoväder

En verkligt dramatisk och tragisk händelse inträffade i Frändefors den 19 juli 1728. Mitt under predikan slog då blixten ner i kyrkan och dödade elva personer och skadade ännu fler. Som så ofta när åskan är i farten var skadebilden ytterst märklig. Enligt en "kort men sanfärdig och omständelig berättelse om den oförmodliga åkomsten och förskräckliga händelse" som kyrkoherden Erland Rosell avgav hade exempelvis någon fått kroppen "kolbränder" medan rocken var "aldeles oskadder". En som stod mellan två som dödades var oskadd, likaså en som i sitt knä haft ett barn som dödades.

Dalsland

Temperatur:	
-3 – -4.5°	jan-medel
15 – 16°	juli-medel
Nederbörd:	
700 – 900 mm	års-medel
(medel 1961-90)	